

તમાંશે અલાદીન

તથા

પરીયાંની હવાઈ મીજલસ.

નાટક ૪ અંકી.

મુંબઈની જાણીતી નાટકમંડળીઓએ કરી બતાવેલા
તદ્દરેવાર રાગ રાગજીઓથી ભરેલા એ
ગાયબરૂપી એલો.

આવૃત્તિ બીજી.

પ્રગટ કરનાર

“નીકાબદાર.”

મુંબઈ:

ઓરિયન્ટલ એવખાનામાં છાપું.

૧૮૮૨.

કિંમત ૪ આના.

૫૭૪૩

તમાંશે અલાદીન.

તખતા.

ચીનાઈ.

શાહેચીન.....ચીનકા રાહનશાહ.
અલાદીન.....દરજ મુસાવરકા પેટા, પીછેસે શાહકા જવાઈ.
વજીરજાદા.....શાહેચીનકા વજીરકા લડકા.
બદશાહબદર.....શાહેચીનકો પેટો.
અમર.....ભીમકો આદેલો.
આદર.....અલાદીનકો.

હકુસાની.

અબનેઝાર.....આફરીકાકા બડા જાદુગાર,
કસરાક.....ઉસકા નોકર.

પરસ્તાની.

અરલાક.....જનોકા બાદશાહ.
પશી.....અબનેઝારકો રાહ બતાનેવાળો કુર.
દેવ.....અંગોસ્ઠરીકા દેવ.
દેવ.....ચેરાગકા દેવ.

હાસી, નોકર, દરબારી, વગએરા વગએરા. મુકામ ચીન ઓર આફરીકા.

બાબ પહેલા—પરદા પહેલા.

જાદુગરકા ધર.

(અબનેઝાર જાદુગર રમલ દેખતા હ્યે ઓર ઉસકા નોકર
કસરાક સોતા કુવા નજર આતા હ્યે.)

(આઈ રત બસંત.)

અબનેઝાર—પાઈ રત બસંત બાહરે બાહરે બોલે બખત મારે,
બોલે બખત વકત એ કમોલ—પાઈ રત૦

૧૭૪૩

અરમાં પુરે સાંઈ મારે મનવા ખુશી હૈએ,
હરવા જોગ અતહર મીલાએ.—પાઈ રત૦
કુંડું જોકો પાઈ પાંકા અરલાક પુ'જી મંએ,
મનકે રોગ પોહી મીતાએ.—પાઈ રત૦

(કસરાકો બિદાર કરતે હૈએ.)

ગજલ.

(તકરતા હોતા હૈએ અવસાખી યુલ'દામ કહી.)

અખનેઝાર—જહદ બિદાર હો અથે હવશીએ ના કામ કહી,
સો ના રહે બખતમાં અપને સરેશાંમ કહી.—ટેક૦
હકસે ઉમીદ હૈએ કમગાકસે અમકે મારા બખ,
કુર હો રંજો મુસીમત માલે આરામ કહી.—ટેક૦
તુજકો લાજમ હૈએ કે વા કૌલ કરે અપના વકા,
શાદ કર દીલકો મેરે જહદ વો અખ અખકામ કહી.—ટેક૦
(ગમીતમેસે પસો નમુદ હોતી હૈએ.)

(સારેગમ પમગરે.)

પરી.—અખ તું હો ખુશી દીલસે,
ગમી જાકે ખુશી પયદા હોતી કહી માનસહી.—અખતુ હો૦
ઉમીદ બર આવે,
ફાનુસ તોરે હાથ આવે, શાહી લાવે.—અખતુ હો૦
(ગદેબ દો જાતી હૈએ.)

(અખીઆ બાગ રહીએ.)

અખનેઝાર.—ચેત જા જલદીવે—સીપાહ મારારે૦
અરલાક આવે ગાફીલે, સખ શાહવાસે વારીવે,
અમકેગી શાહી મારીવે.—સીપાહ મારારે.

(અમરાત હોતા હૈએ એર અખરમેસે શાહે જીત અરલાક દાખીલ હોતા હૈએ.)

અપનેઝાર—

(અપને પીયુષા નવરંગ ખાગ, ચલી મથે દેખનકું.)
મથે શાહે જીન પ્યારે અરલાક, આગે તોરે નીવરા સરકો;
અરજ કરત હમ્મે મેરા તોરા, દેખન ઉનકે જોહરકો,
લાહે અગર તું દીયા જાદુકા, મુખ મતલબ મીલે મુઝતરકો.

(જીલ.)

મોઝો મીલે મુખ જગડી ન્યામત, મોઝો મીલે મુખ ન્યામત,
મોઝો મીલે મુખ ન્યામત હમમત, કાંમ બને ઝો રાહત,
કામ બને ઝો રાહત, મુજકો જોર હરે હો કુદરત,
લગે હાથ જાન મોરે—દીપક જાદુકો દેરી મેરી,
ગર હો નઝર તેરી.—અઝમે શાહે૦

(રાજા હુ મથે કોમકા હંદર મેરા નામ.)

અરલાક.—રાજા હું મઝમે જીનોકા હમ્મે અરલાક મેરા નામ,
તેરે ઝેક દીપકકે ખાતેર છોડા અપેશ આરામ.
જમ દીપકકા હૈ તું હમ્મે તું સુનલે ઉમકા મુકામ,
ડરા તોલ પુર પરખતમે હમ્મે જમમે ઉમકા કાંમ.
લરકે કોઈ મેવારીમસે લીજીઓ અં તું કાંમ,
જાહઝો ન હરગીજ ડરેમે, હોગા કાંમ તમામ.
દેતા હું છડી જાદુકી જીસે ગાર ખુલે બેશક,
દીગર અં લે અંઝુડી મુજસે જીસે મીલે દીનક.
(જહો આંર અંઝુડી દેકે અરલાક ગયેખ હાતા હમ્મે.)

(મીસતી મેરી.)

અપનેઝાર.—જીસતી તેરી, દીન દુનીમે, નાહી સનદ તેરી,
મે કલ હુવા નાદાન.—ટેક૦

ધભરા ના તું અમ્મે યાર, વરન ખાવે માર,
કીસકા આધાર, રખતા તુ જોરી.—એકલ૦
દુસરા કોઈ ચાલાક, હું દુગા અમ્મે નાપાક,
કધુ ન રખે દાત, કરે મદદ મોરી.—એકલ.

(જાતે હાથે.)

બાળ પહેલા—પરદા દુસરા.

રાસ્તા.

(અલાદીન લડકેકે સાથે ખેલતા હાથે ઇતનેમે ઇસકી માદર તાખીલ
હોતી હાથે, સળ ભાગ જાતે હાથે, અલાદીન ધભરાકે ખડા
રહતા હાથે.)

૫૬.

(વાહવા માહેમજ.)

માદર.—(અલાદીનકો.)—મુરત એ તેરી એ ગુણી કયા મોરી,
ભરીથી દુખમે સુનલે એ ગ્યાંની.
એા ઉજડ નાદાન એલે હાથે તું દીન રમ્મેન,
કીસ ખાપ ધનપે મસ્તી હાથે એ ઘરમે નહી સુખ ચયેન;
અલાદીન છોરદે નાદાની.—ભરીથી દુખમે૦

અલાદીન.—એા મોરી ખારી માતા ખાતમે મત કર લડાઈ,
સારે ખોટાહી સુનતે હાથે સો હોગી મેરી હમાઈ;
હાથે તનકો કમરતકી ગુણી.—ભરીથી દુખમે૦

માદર.—અમ્મે બેટા તેરા પીતા મરા આલમ હાથે એહી,
હસી ખુશીસે રખતી મયે તું જોકો જો હોતા તેરા ચચા,
શીરા હથે સુખપર જલ પાણી.—ભરીથી દુખમે૦

(પોછેસે અબનેકાર આકે સળ સુન લેતા હાથે.)

અલાદીન.—અમ્મે મા મમ્મેને અચાકો દેખા નહી હરગળ,
જીતા હમ્મે યા મર ગયા મ્મે કહે દેતો હો અથેન,

માદર.—હમ્મે હમપર ખીતી ખીપત હમ્મે ખરી.—ભરીથી કુખમે
(જાદુ આજની, અજબ કુકદારા રે.)

અખનેઝાર.—(કસરાકકો.) સુન કસરાક, મીલા યુણી ખારારે.
લડકા હમ્મે મ્મે તેજ ઓર ઉજડ,

ધસ્સે.ખનેગા કાંમ શારારે.—સુન કસરાક
(વોહી રાહ.)

માદર.—ચલ જહટ બેગીસે, અપને ઘર જામ્મેરે,
સુનરે અલાદીન મુસતફા ખારદ્દા,
સખ જગ દુંડા મેરેકો કાંહાં પામ્મેરે.—ચલ જહટ બેગીસે
(જલવા જો પુમને દેખાયા.)

અખનેઝાર.—મુસતફા ભાઇ દીલઆરાં મેરા જી જાનતા હમ્મે,
મેરી મા જાયાથા ખારા મેરાજી જાનતા હમ્મે.—ટેક.
અમ્મે ભતીજે મેરે કે ખુશ હુવા દેખેસે તેરે,
તું હમ્મે ધન આંખોકા તારા, મેરા જી જાનતા હમ્મે—ટેક.
અમ્મે મેરે ખારે તું મેરે ભાઇકા હમ્મે અશમે ચેરાગ,
હો ખગલગીર હમારા, મેરા જી જાનતા હમ્મે.—ટેક
(રામા મોરીરે ધાધરીઆં ફાડીરે.)

અલાદીન.—રામા પરે રખ કરવા તોરારે,
કાલે કાલે હાત મોકો ના છીઝારે.—ટેક
ચલ ચલ ડગવા કીસ દીનકા હથે તું,
કાકા ખન મોરા મીલ ગયા,
આજ પાંજી પીતાકે દેખું મોહ ન દેખું તેરા,
મંગલ મુરતી મ્મે કાંહાં આધરે.—રાંમા

(તોરે સૈયાં કરે ચતુરાધરે.)

માદર.—તોરે ખીના અઝમે પીયા આફત આધરે.

આફત આધ, ગમ આધ, તોરે ધીઆન લગાધ.—તોરે ખીના.

સીતે સીતે તેરી હમર કટી જનની,

તુને જેહમત દુનીયામે કયા કયા હઠાધ.—તોરે ખીના૦

(ઝો મઝમે વારી, દ્રીગ લોચન મધમાતીઆ.)

અબનેઝાર.—ઝો મઝમે વારી, કયુરી બહેનાં ધભરાતીઆં,

નીલી પીલી નઝમેત મતકર હઝપર.—ઝો મઝમેવારી૦

અગાના મઝમે યા ખીગાના મઝમે,

ગજબ કરના મોરી ભાભીજન,

સુસતકા દરજી મોરા જો ભાધ,

તોરા ધનીયાં નહીં કર બતીયાં—ઝો મઝમેવારી૦

(આજ કાંનાં મોઝમે લીઝમે બાંઝરી બજાધ રે)

માદર.—આપકુ તો અઝમે મીઆં, મઝમે જનતી નહી જરા,

જનતી નહી જરા, એ કાંહાંસે આધ હઝમે બલા—આપકુ તો૦

સોહારકા ભાધ હયાં, એકીયા અઝમે સાહેબ,

વોહખી નહીં ખપર મુજે કે જીતા હઝમે યા મર ગયા—આપકુ૦

(ધુનસે બજાઝમે ખંસી.)

અબનેઝાર.—ભાધ, હમસે છુટા હયે ભાધ,

આફત લગી જીઆ આવમ,

ચમત ચલત બઝમે લગત દેખુ' સરહદ ચશમાન—ભાધ૦

દેશ એશ તજકર ભાભી સુત આવત,

જેહમત, કેહેના કુઠ માન નહી, સુધ ઝોઝમે ભાધ જાન.—ભાધ૦

(ગર હમને દીલ સમનકુ દીઆ શીર કીસીકુ કયા.)

અબનેઝાર—ખાલીક કીસીસે ભાઈ ન કીસકા જુદા કરે,
 દુશમનકોભી નમીય ન એ દીન ખુદા કરે.—ખાલેક૦
 સખ માલો જર જો મેરા હમે વો ધસ પીસરકા હમે,
 આવે પાવે ખીલાએ ઔર અએશા મળ કરે —ખાલેક૦
 (તુંજ મુખ અતી સુખ દાય થયુજી.)

અલાદીન.—રખ મતલબ બર લાએ રખીએજી,
 મોહ કીના પુર જર મીલનેકા કયા રંજ.—રખ૦
 મા સાહેબ એ ચચા હમે મેરા મુહ હયે ધસકા મેરે પેદરસા,
 હું રાજી જીમમે તોરી મરજી.—રખ૦

(ખારીસતરોકી મંદ મયાને હતા એક એનસ્તી પુરવીન.)

માદર.—એ ધ્યાન છોડો અથે ખારે દીલસે ચચા નહીં એ તુમારા જાન,
 ખુદાઈ જાને—કે લે ના પુછ ધસકા નામે નીશાન—ખુદાઈ૦
 (વોહી રાહ.) (પએછાં ન,

અબને૦—અએ બાબી કહે અમે સુમતકા નામ મેરા તુંમ લએ
 કહા હું મએને—એનામ રખો તુંમ દીલમે થાંન-કહા૦
 (કવન ગુનગારી દીલીરે.)

અબનેઝાર.—સુખન સુન ખારે મોગરે,
 મથે કાએ તોહ સોચને.—સુખન સુન૦
 મોરી સારી કમાઈ, તોએ હું જદે ભાઈ,
 દસ લે અસરકી તું શાહી કપરેકા.—સુખન સુન૦
 (દુધ ખેચન મથે ન જવું દઇઆં)

અલાદીન.—અબ ગુલશન મથે પાઝરે મઇઆં,
 અમન ચમનકી આઈ બાહાર,—અબ ગુલશન૦

ચમક ઝમકસે કપરેકી તૈયારી હોગી,
 સખી અમું મીલા મોહ,
 મોહરે એ ભાષ્યાને દીધા હવે સવાર.—અખ ગુલશન૦
 (અસાહીન જાતા હએ.)

(આજ મારે આજ.)

અખનેઝાર.—ખાત મારી દેખાજી,
 કયાહી શાદે પીશબદ સોપ મોહ મુનલે ખાતે.—ખાત૦
 શાંમકો પીછે લાજી શીર કાઢ ન ગમ ખીચે,
 દાહાશત ન રખો ભાભી સાતે.—ખાત૦
 (કચેસી હોરી ખેલાઇ.)

માદર.—તોરી માસે હો કયા ખરાઇ, રાહ મએ દેખુંગી બાઇ.
 રાહતો આરામ દેખી મએને વુજસે,
 હો હરકો અચેસી સગાઇ,
 બડકેકો જલદી પીછે લે આવો, અરજ—લાલા,
 અરજ એહી હએ મુનાઇ.—તોરી૦
 (માદર જાતો હએ.)

(બહડકે પરીસે શકલ મેરે.)

અખનેઝાર.—એલા ફરેખ હમને મીઆં ખુખ રોજો, શખ,
 મુશકીલ જો કામયા વોહ યાં આશાન હવા હએ રખ—ટેક૦
 ચાલાક ખુખ બડકા મીલા હવે અલાઓદીન,
 અંજામ કામ ઇસ્સેહી હોવેગા સુકે રખ.—એલા૦
 (અસાહીન દાખલ થોવા હએ.)

(નજારા બર મારારે.)

અસાહીન.—વૂહીતો હએ ચચા મેરા, મએ હું દાસ તેહારારે,
 બોલો વુમ મુહસે ગુંગે હો બને કયા,
 મએ નહી તોહ બાચારે.—મએ દામ૦

અખનેઝાર.—

(વોહી રાહ.)

કહો ન અવેશા અઝમે મીઆં ઝમે ભાઈ ન હઝમે તુમારારે,
ઝમે ભાઈ ન હઝમે તુમારારે, ઝમે નોકર હઝમે હમારારે.

ચલો મારે ખારે યુલશનમે જાવે,

ખુશ હો દીલ હમારારે.—ટેક.

(ભાતે હઝમે.)

બાબ પેહલા—પરદા તીસરા.

શાહેચીનકા મેહેલ.

(શાહેચીનકા કુખવર બદરૂબબદરકા ફરશનજર આતા હઝમે.)

(છાંડ લંગરવા મુરખ મોરી બાંધરે.)

શાહેલીઆં.—ગાઝો શાહેલીઆં શાહજાદી મોરી આધરે,

કઝમેશી ચમક ગોરે મુખડેપર પાધરે.—ટેક.

રખે સલામત હક આલમમે, ઝમેહી દુવા હમ માગતે,

હરદંમ હરદંમ હરદંમરે, કુબુલ પેશ હસે ઝમે દુવા આધરે.—ટેક.

(તનન દીમ દીમ દારા દીર દીર દેરના.)

બદરૂબબદર.—હાઝમે મોરે સેયાં કાંહાં હોગા.—બદનસીબ,

રંજ પાઈ મોહકી આઈ ખુદા ખુદા.

દાસી દેખ મોહુ તુરે.

સરર હાઝમે બરે હુવે બાગા સુરશરી,

દેખ તુ હદર હાલ મેરા, હાલ મેરા; હાલ મેરા.—ટેક૦

બાપને કીની મંગની મોરી આફત પડી મોપે,

ગમને મારા હઝમે જાલીમ કહું ગીરીઆંઝો બકા.—ટેક.

આખમ બોલા ઝમેક જાહને શાદી તેરી જાન,

હોગી બેશક અલાદીનસે રહે તું શાદ સદા.—ટેક૦

(કયુરે ખડા હોંદુસ્તાની.)

શાહુલી.—એ હમે યુમાં તુંગકો જાની,
નાહક હુધ હમે દીવાની.—૨૬૦
કાંહાકા અલાદીન કાહાકી એ ખાત,
તેરા શૌહર હમે લાસાની.—નાહક હુધ હમે દીવાની૦
વજરકા લડકા હોશ તું દાનાં,
ઉચકી હોવેગી તું રાણી—નાહક હુધ હમે દીવાની૦

(ખેત.)

વજરખાહા.—(અંદરસે) મરે મકાનમે જાતાહું મને તું કયુ હુવા
સોહર હું શાહજાદીકા લડકા વજરકા.
શાહાદી હમારી કેર ચુકી લેએ સારસે હરમે,
શૌહર મલે હો ગયા ઉચકો ચરમા દહેરમે,
અંગોઠી એ દેનોકો જાતા હું મએ નીશાન,
તું રોકતા કયુ મુજે અએ બદજન વ બદયુનાન.

(ખેત.)

નોકર.—(અંદરસે) સુનીએ જતાબ હુકમ હમે શાહાકા મુજે,
કે હરગીજ જાને દીજો ન મેહુલમે કાસે.

(કાહે રોસે બલમાં મોરા.)

બદરૂલખદર.—દખ તુંરે ચેરી જાકે, ડરપે કીયા વુકાન,
મુજસે કર તું આ બયાન.—૨૬૦
જલદી ખખર લા મોહે સુના આકે,
હમે એ કૌન વાંહાં અએસા બેગુમાંન—૨૬૦

(વોહી રાહ.)

અમર શાહુલી.—સુનીએ મોરી શાહજાદી, આએ હમે મીઆં
વોહોતો મીલનેકો હયાં.—૨૬૧

પીસરે દજરકા હુકમ હોતો આવે,
એહી સુનાઇ મએને મારી ખયાં.—ટેક.

(મરીયમ ખારી મારી.)

બદરૂલબદર.—સુનલે ચેરી મારી, જુરકા હમારા હોલે તુંરી,
વજરબદા આવે જખ ન કરીઓ મુહસે ખાત;
ઉસકો ઉડાવે હયાં મસખરી કે માથ.—ટેક.

[શાહલીકો જુરકા હોઠાકે ઉસ ફરશપે બીડાતી હએ બદરૂલબદર એર શાહે-
બીઓ સખ છુપ જાતે હએ ઇતનેમે વજરબદા ચોહ શાહેલીકો અપની માશુક સમજ-
કર મોહાબત કરને જાતા ઇતનેમે સખ હસકે બાહાર નીકલ આતે હએ. વજરબદા
નેહાબત ગુસામંદ હોકે જાતા હએ.]

બાબ દુસરા—પરદા પેહલા.

એક વીરાના જંગલ.

[એક શીહાગાર નજર આતા હએ અબનેઝાર, અલાહીન એર કસરાક
દાખીલ હોતે હએ, અબનેઝાર જહુધ કલામ પડતા હએ—ઇતનેમે
એક સજર ફેટતા હએ. છસે અલાહીન મોકિલા હએ.]

(કયા કહે હાલત હમારી એહતો અખતર હો ગઇ.)

અલાહીન.—એ ચચાતો નહીં હએ, હએ લારેખ જહુગર કોઇ,
મેરી માંકે પાસ પહોંચા ઓ પુદાઆ કર કોઇ.
હાલ મેરા મેરી અંમાસે સુંનાને કે લીએ,
જાને વાલાબી નહી મીલતા હએ સુએ ઘર કોઇ;
અખતો તોરાહી અલાહીનકો આસરા,
તુંજ સીવા મુશકીલ કુશા નહીં ખાલિક અકબર કોઇ.

(તેરા ચાર સુબેદાર તુંજે કાયકી કરી.)

અખનેઝાર.—બેટા ખોફ ના ખા તુંજે કયા હૈએ ડર,
તોરે લીએ હૈએ એ ગંજ, જાવેગે સખ રંજ,
પથર ઉઠાતો અલી ભુલેગા શસપંજ.—બેટા.

(હાએ પરવરદીગાર.)

અલાદીન.—હાએ એ અંધારી ગાર.

ધડક ધડક મોઠે દીલમે આએ, હુંગા મએ પ્રાનનાર.—ટેક.
જાજી ન અથેસી જાહંતમમે મએ આફતકી હએ જાલા,
બહેરે ખુદા મુજે છોડો આમુ તુમહો બંદેનવાજ.—ટેક.

(આજ રહુંગી રાત.)

અખનેઝાર.—છોડ દે ડરકી ખાત મીઆં, મોરે છોડ દે ડરકી ખાત
ખોફો ખતર સખ જાવેગે, તુંતો રખ એહ છલા હાય.

(અ ગોસ્તારો દેતા હએ.)

દો રસ્તે હએ સીધી રાહાસે. ચેરાગ નજર એક આંએ.
ઉસકો ખુજ કરકે લા તુ બેટા, તાકે જુઆ મુખ પાએ,

(અલાદીન જાનેકો ડરતા હએ જસકો અખનેઝાર

બહેરો સુલમસે ગારમે ફેક દેતા હએ.)

ખાખ દુસરા-પરદા દુસરા.

(શુભીકતાં નજર આતા હએ.)

અલાદીન— (પસે મરગ મેરી મજરપર.)

હમ ખોફ નાહક થા મીઆં એહ તો ગુલીસ્તાંપર ખાહાર હએ,
એતો ગુલીસ્તાંપર ખાહાર હએ, એતો ગુલીસ્તાંપર ખાહાર હએ.
આવે ડમડીમે અથેસી એક ફલ, ઉસકે વાસ્તે એથે કીતને રંજ,
નાંદાં હએ યો મેરા અયા, બજા જો અથેસે બરપર નીશાર હએ.

ਕਾਂਛਾਂ ਹਯੋ ਅਯੁਯ ਬੇਰਾਗ ਪੋਹ, ਤੇ ਭੁਲੇਖੇ ਲੀਯੋ ਮਯੋ ਆਧਾ ਪਾਂਛਾਂ,
ਸਾਯਿਦ ਆਤਾ ਹਯੋ ਜੋ ਨਜਰ ਪੋਛੀ ਉਲੇਖੇ ਚੀਲਤਾ ਮਯਰੋ ਕਰਾਰ ਹਯੋ.
ਐਹ ਬੇਰਾਗ ਦੇਖੋ ਤੋ ਕਧਾ ਭਲਾ, ਮੁਯਪਰ ਕਯੋਸੀ ਕਯੋਸੀ ਗੀਰੀ ਭਲਾ,
ਹਯੋ ਪੋਹ ਪਾਰੋ ਘਰਮਲਾ, ਨਹੀ ਅਭਲਤਾ ਅਯੁ ਸੁਮਾਰ ਹਯੋ.

[ਅਲਾਦੀਨ ਫ਼ਾਨੂਸ ਘੋਰ ਘੋਰੇਸੇ ਭਵਾਹੋਰ ਲੇਤਾ ਹਯੋ ਖ਼ਤਨੇਥੇ
ਅਘਨੇਝਾਰਕੇ ਆਧਾਯ ਅਲਾ ਹਯੋ.]

(ਨਕਰ ਦੇਰ ਅਥੇ ਦੇਵ ਘੁਹੇਰੇ ਘੁਦਾ.)

ਅਘਨੇਝਾਰ.—(ਉਪਰਸੇ).—ਕਹਾ ਹਯੋ ਅਲਾਦੀਨ ਦੇਵੁੰ ਭਵਾਧ,
ਬੇਰਾਗ ਆਧਾ ਲੇਖੇ ਤੋ ਦੋਹੇ ਸੀਤਾਧ.

ਅਲਾਦੀਨ.—ਅਧਾ ਮੁਯਕੋ ਘਾਹੇਰ ਨੀਕਾਲੋ ਸੀਤਾਧ,
ਬੇਰਾਗ ਲੇਖੇ ਆਧਾ ਫ਼ੁੰ ਅਯੋ ਭਵਾਧ.

ਅਘਨੇਝਾਰ.—(ਉਪਰਸੇ).—ਮੁੰਯੇ ਪੇਸ਼ਤਰ ਦੇਵੇਗਾ ਫ਼ੁੰ ਚੀਆ,
ਤੋ ਘਾਹੇਰ ਨੀਕਾਲੁੰ ਫ਼ੁੰਯੇ ਘਰਮਲਾ.

ਅਲਾਦੀਨ.—ਘਾਂਧਾ ਹਯੋ ਕਮਰੇ ਬੇਰਾਗ ਅਯੋ ਫ਼ੁੰਘੁਰ,
ਜੋ ਨੀਕਾਲੁੰ ਮਯੋ ਘਾਹੇਰ ਤੋ ਦੋ ਫ਼ੁੰ ਘੁਰ.

ਅਘਨੇਝਾਰ.— (ਘੁੰਧਾਵਾਂ ਦੇ ਦੋ ਆਲਮਰਾ.)

(ਉਪਰਸੇ).—ਅਰੇ ਆ ਘੇਹਧਾ ਤਕਰਾਰ, ਫ਼ੁੰ ਮੁਯਸੇਭੀ ਕਰਤਾ ਹਯੋ.

ਮੁੰਯੇ ਚੀਆ ਆ ਦੋ ਘਦਕਾਰ, ਧਗਰ ਨ ਤੇਰੇ ਹੁਕਮੇ ਗਾਰ,

ਹੋ ਮੀਧਲੇ ਕਧਾ ਧੀਰੇਤਾਰ, ਨ ਨੀਕਲੇਗਾ ਕਭੀ ਭੁਨਹਾਰ.

[ਅਘਨੇਝਾਰਕੇ ਕਸਰਾਕੋ ਗਾਰੇ ਫੇਕੇ ਦੋਨਾਂ ਕਸਰਾਕੇ ਘੋਰ
ਅਲਾਦੀਨ ਗਾਰੇ ਮੀਲਨਾ ਘੋਰ ਕਸਰਾਕੇ ਅਲਾ-
ਦੀਨਕੋ ਖ਼ਸਾਰੇਸੇ ਫੇਕੁਨਾ ਤੇ ਅਘਨੇਝਾਰ ਅਭ ਗਧਾ.]

(ਭਰਾ ਨਯੋਨੋਸੇ ਨਯੋਨ ਮੀਝਾ.)

ਅਲਾਦੀਨ.—ਹਮਧੇ ਕਧਾਸੀ ਫ਼ੁਧ ਜੋਰੋ ਭਝਾ,

ਭਝਾਰੇ ਕਰ ਪੋਹ ਗਧਾ ਹਯੋ ਭਲੀਮ ਫ਼ੁਨੀਆਂ ਨੇ ਫ਼ੁਧਲੇਕੇ ਭਝੀ.

ਮਯੋਮਾਂਤ ਆਧ ਮੇਰੀ ਕਧਾ ਮਯੋ ਕਰਾਂ ਅਧ,

રખ મેયાં કયસેકે પાઠી.—પાંઉરે.

અખ હો પરી હમ્મે આકૃત—દુનીઆં મે.

[અલાદીન ગમગીન હોતા હુએ ઇતનેમે કસરાકે અંગોસ્તરી ઘોસનેકો ઇસારા કરતા અલાદીન ગોહુ અંગોસ્તરી ઘોસતા હુએ, એક જન હાજર હોતા હુએ.]

(ખેત.)

અંગોસ્તરીકા જન.—કહો અએ મીઆં કયું કીએ હમકો યાદ.

અલી લાજી ખર જો કુચ્છ હોવે મુરાદ.

કરે જુદ જો કુચ્છ ફરમાવો કાંમ,

હું મએ ઉસ અંગોસ્તરીકે શુલામ.

(અરે લાલલદેવ ઇસ તરફ જલદ આ.)

અલાદીન.—અએ જન મુજકો પરા હએ એ કાંમ,

વલે હયાંસે બાહર નીકાળ ખસ સલામ.

મએ માંનુંગા અથમાન તેરા દીન વ રાત,

જો તું ઇસ અંધેરેસે દેવ ન જાત.

[દેવ કસરાકે એર અલાદીનકો સે જાવ્યો હુએ.]

બાબ દુસરા—પરદા તીસરા.

અલાદીનકી માદરકા મકાન.

[અલાદીનકો માદર ખેલો કુછ નજર આતો હુએ.]

(ગએરત ન આઇ તુજકો કુચ્છ અએ યાર ખેશરમ.)

માદર.—સદ હયેકુ ડયા સીતમ હએ ડયા જુલુમ હએ અલામ,

શુમ નુર અશમ મેરા હુવા સદ હજાર ગમ.

શીરાનકો લે ગયાયા અઆ ઉસકો શહેરમે,

આયા ન અખ તલક એલાહી એહ ડયા સીતમ.

(અલાદીન એર કસરાકે થકે કુરે આતે હુએ.)

(રામા મારી ધાધરીઆં તોડીરે)

અલાદીન.—અએ માં મોહર દુઆ વાહાં તોડીરે.

કએશી કએશી ઉને માપે કીની બલજોરીરે.—માં મોહ૦
મોહે ચમાને કએદમે દાલે, પીએ કહુંગા મએ સારા બયાન,
ચલ દે રોટી છુને ભુક લગી હએ ભારી,
ભુકડે માત મોહે કલ આધરે.—માં મોહ૦

(હમાંરી મંદરીઆં કએસે સુની.)

માદર.—બેટા સુનીઓ કએશા કરના હાલ હોવે અબ કએશા,

પએશા કવરી કુચ્છભી નહી.—બેટા૦

સુત રખી હું કાંટકે, જન બદે બાજરમે,

ચલે કુચ્છ વોહ કારમે જતી હું મએ લાને.—બેટા૦

(નેયનન કજરા દારે રેમાં.)

અલાદીન.—બેચન સુત ન જવો મહયાં, બેચન સુત ન જવો,

પહેલે દીઆ એ બેચકે લાવો.—બેચન૦

કુત તબ હોવે દો તીન દીનકા,

દેખા જુસે બજર,

તાકે ખુશી અબ આવે હમકો.

અમાજી કરે એ કાર.—બેચન૦

(વોહી કાહ.)

માદર.—હએ પુરાતા એતાં દીઆ, ઉમકો હું ઉગલ,

તાકે ઉમકી કીમત આવે, હોગા બેહતર માલ.—હએ૦

(અલાદીનકી માદર કાંતુસ સાફ કરને જતી હએ જતનેમે જન
નમુંદ હોતા હએ, ઉમકો દેખકે એ બેહોશ હોતી હએ.)

(ખુદા રાજાજીકો રખે શાદ.)

ફાંતુસકા જીન.—કીએ યાદ રહ્યું મુજકો ફરમાઓ જુદ.
હએ ક્યા કાંમ મુંજશે બતલાવો જુદ.

મએ ઇસ દીએકે તામે ફરમાંન હું,
ગુલામ મએ તેરા દીલસે હરઆંન હું,

અલાદીન.—અએ જીન તું લા ખાંના જાકર શીતાબ,

હએ બુકસે બહોત દીલ મંજતેરાબ.

તરાહ તરાહકે ખાને લા જલદી ચાર,

મીઠાઈ મુતનજન ખીલા નેકકાર.

(એક ખાનકો મેજ જમોનમેસે નમુંદે હોતી રહેએ. અલાદીન અપનો માદરકો શેશમંદ કરતા હુએ, ઓર જીન ગયબ હોતા હુએ.)

(પા લાગુ કર જોરી.)

અલાદીન.—શુક હએ તેરા યા રખ,

દી તુંને એ ન્યામત સખ.

ગદાઇસે મુજે શાહી મીલી હએ,

એકખાલ જાગે માત અબ.

ખુદાયા મેરી શરમ રખીયો તુ ઇસદમ,

મુશકીલ પડે મુજપે આ જબ.

બેત.

માદર.—ઇલાહી મએ સોઇ યા બેદાર હું,

એ હએરતમે કએસી ગીરફતાર હું.

એ ખાને મજેહદાર હએ કાંહાંસે આએ,

અએ બેદા કહો હાલ કાંહાંસે લાએ.

(અરી જોગન હો દરદકી મુબતીલા.)

અલાદીન.—અએ માદર ત કીજીઓ અબ શીફા ગમ,

તસીબ મોરા ચંમકા ખુદાકી કસમ.

જો આહું મંગાવું હવે તાકત મુજે,

ખરાબર હવે કાફે કવત મુજે.

(સખ ખાતે હવે, ધતનેમે અદરસે બાનેકી આવાજ આતી હવે.)

(એતો મજનુંકી આધ આવાજ.)

અસાદીન.—અથે મા બાનેકી કયસી આવાજ,

જલદી આ તું દેખ જાકે;

ગુલ હવે કયસા શહેરમે હરમીખત,

માહે કાશ કરે કોઇ રાજે.

માદર.—ખેટા હાલ મુજો થે આએ, શાહજાદી આજ શહેરમેસે.—ખેટા.

નાહનેકો જાતી હવે મુએ દરીઆ, કોઇ આંખ ન ઉસે લગાએ-શા.

(ગયરત ન આધ તુંજકો કુછ અથે ચાર ખેશરમ.)

અસાદીન.—સદ સુકર હુવે તાલએ ખેદાર હમારે,

પોહ મુસતરીસે લાખ ખરીદાર હમાત.—સદ સુકર૦

તદખીર કોઇ નીકાલો તુમ હુનરસે,

તા પોહ માહ નજર પડે એકબાલ હમારે.—સદ સુકર૦

જો હાસો હો જાએ ઉસે દેખનકો હમ,

દીલકો નહીં હવે મખર અખ જીતહાર હમારે.—સદ સુકર૦

(અસાદીન જાતા હવે.)

બાબ દુસરા—પરદા ચોથા.

(હમાંમખાંતા નજર આતા હવે ઓર દરવાજોડે પાંસ સાહુસી ચોકી કરતી હવે)

(ગયરત ન આધ તુંજકો કુછ અથે ચાર ખેશરમ.)

વજીરજાદા.—શરમીંદા કીઆ હવે મુજકો જો પોહ તાખકારને આજ,

ખેઇજીત ઉસકોખી કરંગા મએ ખેસુમાર આજ.

કમમ હવે ખુદાકી મએ છોડંગા ઉસે નહીં,

ઉસકી મદદકો હોવેગી ગર એક હજાર આજ.

ଅମର.—ହରଗେଲ ମକାନମେ ନୁଁ ଆମ୍ଭ ଜନେ ପାଞ୍ଜିଗା,
 ନ୍ୟା ତଗଡ଼ି ଆହାଜଣିସେ ନ ହୁକମ ଆଞ୍ଜିଗା.

ପଞ୍ଚରଙ୍ଗା.—ତୁଁ ମୁଲକୋଲୀ ଜନେଦେ ତୋରା ସହସାଁନ ହୋବିଗା,
 ମୁଲକୋଲୀ ହାସିଦା ତୁଁଜିସେ ହରଆଁନ ହୋବିଗା.

(ପଞ୍ଚରଙ୍ଗା ହାସିଦୀକି ଆଞ୍ଜିଗାବଦି ଦେନେ ଲାଗା ହୁଅନ୍ତି.)

ଅମର.—ଆଁ ପିତାମାତା ତୁଁ ଦେବା ହୁଅଁ ଶିଶୁବଳ କାସି ସାଂହା,
 ଧଳା କୁର ହୋ ନ ଦେଖିବେ ପାବିଗା ତୁ ମକାଁ.

(ଆପଣମେ ଟଣା ହୋଇ ହୁଅଁ ସାହାଜଣି ପିତାମାତା ଦେ ଲାଗି ହୁଅନ୍ତି.)

ଆଲାଦୀନ.—କଞ୍ଜିଆ ପରାଞ୍ଜି ମକାନମେ ତୁଁ ଆମାତା ହୁଅଁ ନାମକାର.

ତୁଁଜିଆ ନ ପିତାମାତା ହୋବିଗା କୋହ ଗୁନହାର.

ଆମ୍ଭେ ଜାଁ କୁହାକି ସାତେ ହୁଶୀଆର ଗୁନ ହୋ,

ମୁଁ ଆଲାଦୀନ ଜରା ଅସମ ସା କରୋ.

ଘଟଣାପତ୍ର.—ହା କୋନିଆ ଆଲାଦୀନ ଆସା କୋନ ଗୁନହାର,

ସାହତୋ ନାହିଁ କୋ ମୁଲକୋ ନୁଁଗୁଲୀ ଦିଆ ଅଞ୍ଜି.

(କୋସେ ଆଲାଦୀନ ଆଞ୍ଜି ପଞ୍ଚରଙ୍ଗାଦେ ଆମ୍ଭେ ଶୁଣି ଗୁନହାର ହୋଇ ହୁଅନ୍ତି.)

ଆଉ ତିନିଟି—ପରଫା ପଢ଼ିଲା.

ଆଲାଦୀନଙ୍କା ଘର.

(କୁରସେ ଆଞ୍ଜିପି ମାକି ମୁନକି ସବେଆନେକା ହମ.)

ଆଲାଦୀନ.—ସକ୍ଷି ମୁଲକୋ ଅହାଜଣିକା ଧ୍ୟାଁ ଆ ହୋବିଗା,

ଆମ୍ଭେ ନର ନୋ ଉସକା ଦେଇ ହୋଇ ଆମ୍ଭେ ଆବିଗା—ସକ୍ଷି

ଗୁଲ୍ଲି ମୁଁଜୁଲ ଆମ୍ଭେ ନରଗିଆ. ହୁଅଁ ହୁଅଁ ଶୁଳ ଉସ ସାଂହା,

ଆମ୍ଭେ ଆମ୍ଭେ ଆମ୍ଭେ ଆମ୍ଭେ ଆମ୍ଭେ ଆମ୍ଭେ ଆମ୍ଭେ ଆମ୍ଭେ—ସକ୍ଷି

ମେଠି ସେ ସେମାମ ଆମ୍ଭେ ଆମ୍ଭେ ଆମ୍ଭେ ଆମ୍ଭେ ଆମ୍ଭେ ଆମ୍ଭେ ଆମ୍ଭେ ଆମ୍ଭେ

ଘରସେ ଆମ୍ଭେ ଆମ୍ଭେ ଆମ୍ଭେ ଆମ୍ଭେ ଆମ୍ଭେ ଆମ୍ଭେ ଆମ୍ଭେ ଆମ୍ଭେ—ସକ୍ଷି

(બદલ ગયે નયના રે.)

માદર.—હમારા મુંન વાહસી ન હો હોથકો અપને મુંબાલ,
કલાંમ અએસા કરીઆ તુરે જો હરએકકો બાએ.—હમારાં
કાંહાં હએ શાહ એર કાંહાં હએ તુરે નીચબત એસી આએ,
આદમી જો શાહેક કામીલ હોવે આહી ગજબ હો જાએ.—હમારાં

અલાદીન.— (ઉજાઆલી બધરી રાન.)

અમાજી મુજો એ બાત, લે જાવો જવાહીર સાથ—અમાં
લાવાયા મ અમ માજી ગારમસે જો.—લે જાવો—અમાં

(જાતે હએ.)

બાબ તીસરા-પરદા દુસરા.

ચીનકે શાહકી દરબાર.

(કયા કમાન અબરને એક તીરે નેજરા મારા.)

શાહ.—આજ જુસે તેરે બચતા હએ તેરા પીયર.

વરન ધસકી ખતા હોતી ન માફ તા હમર.

અબતો શાહજાદી હસે દેજગા ન હરગીજ વજર.

જુદ્દાંમે હસકે અબ તેરા બેઠા રહે અસીર.

(નયનીદારે માતી.)

ચોપદાર.—મુનીએ હમારી અરજ અએ સુલતાન,

એક જાહકા અવન માગે અગર કહો તા આવે વાંહાં.—મું

(મારી અંખીઆ ફરકન લાગી.)

શાહ.—મારી ખાદી સમજાવે અથસે ઉમદા લાલ દીપે.—મારીં

મતલબ તેરા હએ આરી મુજસે તુ બધાં કર,

હાં જલદી વાંહાં કહે દે સબ બયારે.—મારીં

બેન.

માદર.—મથે અમજ કરતી હું અમ્મે આલી જનાય,
કરે જન બકશી તો બોલું શીતાય.
અલાદીન નામ હમ્મે એક મેરા પીસર,
ઉસે દીજો તુ મે બડકી નામવર.
(મથે તો અંખરીઆંસે માઈ કતારીઆરે.)

શાહ.—તોરે બેતેકા જ જ બુલા લારી.—તોરે
હમ્મે કોઈ હાજર મેહુલ મે જાકર.
માહાં શાહજાદીકો લે આરી.—તોરે

(નોકર જતા હુમે શાહજાદીકો ખેલા સે આતા હુમે,
બાહ ઉમરે અલાદીનબી આતા હુમે.)

(બદલ ગયે નથેનારે.)

અલાદીન.—મંવર ગયો ચેરારે —અમ્મે મોરે શાહા,—મંવર.
બેતા નહીં હું શાહકા મમ્મે બાત કહત હું સુનામ્મે,
ચેરે મુજસે લાખત તોરી ચાકરીકો હ્યાં આમ્મે.
(વોહી રાહ.)

શાહ.—એ ચલ ગયો કહેનારે મુખારક હોવે,—એ ચલ
કપુત જાતકો પુત હોવે હસખ નસખ વોહ સુનામ્મે,
કબુલ હમ્મે મોહુ બેતી મોરી પસંદ કર આમ્મે.

બદરૂબદર.—પીદર એ જો મદરવા હમ્મે હમ્મે અલાદીન વાર,
મોરા બારા મોરા માજન મોરે ગલેકા હાર.—એ ચલ

શાહ.—ખુશ કીઆ એ બેતી મોરી મનમેથી એહી બાત,
નામ ખુદા સો મુખારક હોવે હાથસે મીલાવો હાથ.

(શાહ દોનોકી શાહો કર દેતા હુમે.)

બાબ જોથા—૫૨૬ પેહલા.

અલાદીન કા મેહેલ,

(અલાદીન ઓર બદરૂલબદર દાખીલ થોને હુએ, કમરાક સોતા કુવા નબર આતા હુએ.)

(કલસે તું બેકલ હો.)

અલાદીન.—તેરી દુરકત એક પલ મુજકો નહીં કરાર હએ,
એક સાઆત જુન તેરે જુના મુજે દુશવાર હએ.
હએ અલાદીન એહ તન ઇસપે જાતું બદરૂલબદર,
જાન હો ન ગર બસરમે તનતો ફેર બેકાર હએ.
ગર ઇજાજત હો જાઝા મએ શીકારકો જાને જાં,
હું રજા જો મએ તેરા ઝાર તું મેરી મુખાતર હએ.

(વોહી રાહ.)

બદરૂલબદર.—તુંજપર બદરૂલબદર અએ પારે સદા બલહાર હએ,
હું રૈયત મએ તેરી ઝોર તું મેરાં સરકાર હએ.
તુમ ગથેતો જાનેજાં ગોયાકે જાંકી જાં ગઇ,
જાંનમે ન જાંન હોતાતો જાંન ફેર બેકાર હએ.
જાઇએ શોંપા ખુદાકો પર લેકીન જહદ આઇએ,
રાહ તકતી મએ રહુંગી બસ અહી તકરાર હએ.
(અલાદીન જાતા હએ અંદરસે આવાજ આતી હએ.)

બેત.

અખનેઝાર.—(અંદરસે) નયા આહીએ જીસકો લેતા ચેરાગ અબ.
મગર જુના બદલેમે દેના ચેરાગ અબ.
નીકાલા હએ હમને ઇનદીનો એ બએપાર,
કે દોસો હજારેમિં રહે ફકત બાર.
કહો બથેપાર કીસને અએસા કીઆ હએ,
એહ તાકત તો ખાલીકને હમકો દીઆ હએ.

સમજતે હમ્મે લોગોં દીવાના મુજકો,

મગર ખુબ જાનીઆ દાનાં મુજકો.

(અંદરો પોકાર થોતા હએ.)

(દીર દીર તુનમ તનન તનનન દેરના.)

બદરૂબદર.—જા જા હુજુમ હુવન સુન ય્યા બહેના,
ય્યા બહેના ય્યા બહેના.

ખરી ખલકત કયું હએ મારી, મરખે ઉસકે જકે વારી;

જારી દેખ આરી, ખખર, ખખર.—જાજા

કએસે ચુલી શએ એમને આએ હવમ હુવી હએ, બુલા કવન
વાહારે તીફાન કરના શરતર સંગ, દીવાના દીવાના.—જા જા

(દેખો દેખો મેહરબા દેખલો.)

અમર.—સુનો સુનો જનાબ સુન લો,

પોહ દીવાના જાની દીપક દેવે નયા માલ લેવે જુની-ટેક

અખજો મરજી હોવે ખારી પોહ હમકો કહીએ કહીએ,

જો કે તેરા હુકમ હોગા વહમાહી કરીએ કરીએ.—પોહ

બદરૂબદર.—સુન મહેલી ઉસે લે આરી દીલ રંગ હે મારી.

મન મોહુ હયા જારી જાન મેહુલગી હમારી-ટેક

દીપક છુપા લેવે કમરાક પાસ હોવે હોવન અમલ આર ઉસે દે ખારી.

(અંખનેઝારે બરોતસા નયા કાનુસ લેકે આતા હએ.)

(પીઆરા માસે ખોલો કયું ન)

બદરૂબદર.—મારા લો એ દીયા જુના નયા દો ખુબ.—ટેક

અયેવાર તુમ ખુબ કરતે હો વાહ કાહ,

છેલ છપ્પીસે હો તુમ ખુબ.—મારા

(શાહાજહાં જુના કાનુસ દેકે નયા લે જાતી હએ.)

(અગર આં પુરકે શીરાજી.)

અખનેઝાર.—મદદ હસમાલ જોગીકી, હુધ હએ ધનદીનો હમપર,

ફલકપર ખામકા મેરે અમકનેકો લગા અખતર

(શીરુસ શીરુસ હએ એક જાન હાખલ થોતા હએ.)

ઉડા ઇંસ મેહુલકો તું આફ્રીકાકિ સીમત આંખે જીન આળ,
મેરા દુશ્મન હુવા મકહુર ખુરી બરસી રહે આળ મુજપર.
(મેહેલ ઉડા જતા હોએ.)

(શાહ ચોર વજરનાદા કાખોલ રોતે હોએ.)

(અરી હા મારી પીઆરી નનદીઆર.)

શાહ.—અરી હા મારી ખારી દીલોળાર,
તોરે સોહરને મુજપર ડારી બલહ આર.
જરે વાંહાં જ વોહ ભાગા હોગા,
પાસ ઉસે યાહાં પકડ કર લારે જવહઆર.

(જાતે હોએ.)

બાબ ચોથા-પરદા ફુસરા.

જંગલ.

(બલોરે પેચ માપે ડારારે રસકો.)

અલાદીન.—ચાલોર ખુબ જલે શીકાર ધરકો,
હીંમત નીહાયત આવે હમકો—ચલોર૦
જવો ચાહાંસે તુમ સખ શહેરમે,
આવુંગા મએ ફેર ધરકો.—હીંમત૦

(આદમો લોગ જાતે હોએ કે જાનેમે કસરાક આડે કસારેસે કહેતા હોએ વોહ
મેહેલ ઉડા લે ગયા.)

(ગંમસે મેર બદનસે દંમ.)

અલાદીન.—કહું કર સહું એ રંગો ગમ, દીપક ગવાએ બચેશ હું,
મએ આંખેસે જીનેસે ખુદા; હાય ઉદાએ બચે ડાહું.
દીએકા કુછખી ગમ નહીં, વોહ આળ આહતે હમ નહીં,
દોલતકી સખ તરાંહસે મએ, અરમાન લાએ બચેશ હું.

મઆશુક મેરી બદરલબદર, ઉમીકી હમ્મે મુજકો શીકર,
દાગ હમ્મે સીનેપે મેરે, હમ્મે મમ્મે ખામ્મે બમ્મેકા હું.

(અગાસદરો ધોસતા હમ્મે છતનેમે કેવ કાખોલ હોતા હમ્મે.)

અમ્મે જીન મુજકો લોકે ચલ, જીસ જા ગયા મેરા મેહુલ,
અબ દીલસે અપને મમ્મે ઝેલી, અરમાન લામ્મે બગેથા હું.
(દીનેકુ ઉડા યે જાતા હમ્મે.)

બાબ ચોથા-પરઠા તીસરા.

અબનેઝાર કા મેહેલ.

(દરવાજેમે ટટીઆં લાગ ગહી.)

બદરલબદર.—અગનીઆં ઝમે જીખામે ફંક રહી,
સખીઆં હમારા મેહુલ કાહાં હમ્મેરે-અગનીઆં
અમ્મે ખુદાયા તુ કોઈ લા વાલી,
દીપક દેના બલામ્મે હુઈ.—સખીયાં
(અબનેઝાર કાખોલ હોતા હમ્મે.)

(અબ તોરી ખાકી ચીવ મન બસ ગઈ.)

અબનેઝાર.—અબ મોરી ખારી સપર કર,
તન મન લે લીજે વારી ખારી બતીઆં કરકે—અબ
નીપત રહે તોરા જીઆ કુઃખ માને,
શાદ રહેાં યાંહાપર જાતી આજ બરમે.—અબ
(કરવતીઆં લેને દ.)

બદરલબદર.—હટહટ યાંહાંમે જનેદે, ઝોરે મુજી,
બગલ દગલ તોરી નાર ખાહા.—હટ હટ
કાલા મુખડા ખીલાઉમી અખીઆં.
મંગ રાખો આકી છતીઅનપે.—હટ હટ
(અબનેઝાર મુસેમે અલ જાતા હમ્મે.)

(ધરસે ચાંહાં કોન નીદાંકે લીઝ્મે લાયા મુજકો.)

બદરેલબદર.—કયા ગીરફતારે બલા તુને બનાયા મુજકો,
કર રવા જહદ ચાંહાંસે અઝ્મે ખુદાયા મુજકો,
કય તલક રંજો મુશીબત ઝમે સહું સદ અફસોસ,
અબતો જામ દેનેકે જુજ હીલા ન પાયા મુજકો.
વસ્લકા કહેતા હઝ્મે હબશી વોહ મુજે આકર અબ,
આહ કયા ખેસવા ચાંહાં લાકે બનાયા મુજકો.
આવેગા મોતકા પયગાંમ સેવો મુજ સામાં,
જાન દે દુગી જરા ભરજો સતાયા મુજકુ.

(અલાદીન ઝોર કસચક આંકે ઓલતે હઝ્મે.)

(વોહી રાહ.)

અલાદીન—હો ન ખજરમુરદા દીલ હઝ્મે ગુલશને ખુખી તું જરા,
મઝ્મે અબ ખુલખુલકી રવેશ પોંહયા મદદકો તેરે આ.
રાત દીન જુદ્દ વ રખકા તેરે રહેતાયા ખ્યાલ,
ગમમે દીન કટતાયા ઝોર રાતકો આતીથી બલા.
અબ વોહ મુજકે લીઝ્મે ખુબ હઝ્મે તદખીર અઝ્મેજા,
મારના ઉસકો કીસી હીલેસે તું જરેર પીલાં.

(અબનેઝાર દાખીલ હોતા હઝ્મે અલાદીન છુપ જતા હઝ્મે.)

(મુખ લાગ રહી તોરી આઠ પહેર.)

અબનેઝાર—તોહુ ડાર આજબમે મઝ્મે શામો સહર,
નાહી મોહુ કબુલત જાની અગર.
સર ગયો તોરો અલાદીન જાન,
તોહુ સાચી મુનાવત હું મઝ્મે ખખર.—તોહુ

(ખજર મારનેકો જવા હઝ્મે.)

(અજી મોહુ મોરે આંખે સેયાં.)

બદરૂલબદર.—હેજી મોહુ ત'મને લાંખે સેયાં,
મંખે ઊંચ સગરો કહું ખેસખીયાં,
મોરા પીતમકો હંમે યાહાં સેયાં—હેજી
અબતો યાર સુત મોરી તું લગતીયાં,
મયે પીલો થોરી જામ,
પુશી કરેંગે તુમ હમ મીલકે, એ હંમે રસમે થઇયાં—હેજી
(મયેકી જામ દેતી હંમે.)

(પોહી રાહ.)

અબનેઝાર.—જીઆ મોરા વાઝં તુંજપર અંખે જાં,
મંખે ઇસ પુશીકા કહું કયા સામાં.
દીપક મીલી હંમે જાના અંખે જાંત—જીઆ
જહદ બાત સુત લાવો મોગતી જીઆ હમાગ પુશ કરીએ
શાદ કરીએ આજ મોહુકે આકા હુવા હું સેયાં—જી
(અબનેઝારકો નઝર અકાદીનકો ઉપર પડતી હંમે છાનેમે
કશરાક પોહસે આકે અબનેઝારકો જામોતો પતકના હંમે
એર માર દાલતા હંમે ફાતુસ લે લેતા હંમે.)

(સમજ મન દમહી દમકા મેલા.)

અજબ હંમે ગમકા ગમપર જાના,
આજ હંમેગા પુશીકા બાના.—ટેકો
તોરી જોરી વાકા ધંધા, હક કરે કારાખાના.
ફાહમંદી દીનો હમકો, શાકેર વાકા કહાના—આજ
જાની દીપક મીલે દાનો, અંખેશ હમે હંમે હમેસાં,
હમકો અપને મુલક જાના, મહેલ યાંહાંસે ઉથાના.—આજ

તમાસે હવાઈ મીજલસ.

બાબ પહેલા—પરદા પહેલા.

શાહાકા મેહેલ.

(શાહજાદા સોના હવા નજર આતા હયે;

એક નૌકર દાખીલ હોતા હયે)

(અપડ બતાકે મુજે દીલ રૂખાને—વોહો રાહ.)

નૌકર.—અહુ સખકા કાફલા બાદેસખાને લુટ લીઆ,

ઉઠકે જીલમને સખકો જીઆને લુટ લીઆ.

સહેરકા નુરકા તડકા હરેક તરફ સમકા,

ગોબારે દીલકા તેરે શાખકે લેકાને લુટ લીઆ.

તુમારે જાગેસે સખકે નસીબ જાગીગે,

હમ્મે નીંદકો દીલે ગફલત જીતવાને લુટ લીઆ.

વજીર હમ્મે દરે દોલતપે આપકે હજીર.

કસારકો તેરે શાકે લેકાને લુટ લીઆ.

(નૌકર ઉશકુ જગાતા હમ્મે, એ જાગકે

બોહત ગુસ્સેશે ઉશકુ કહેવા હમ્મે.)

શાહજાદા.—ખરા રહે તું મુજી બદગૌહર નાખકાર,

કઈ તેગસે તેરા સોના શીગાર.

ગર્વે તુને નાહક જગાયા મુજે,

સજા હસિકી માઆકુલ અબ મમ્મે દુ તુજે.

અજબ લુટકુ થા ખાબમે ખાબકા,

છપર ખાત આજ ખુરજ થા માહતાબકા.

ਸਰਾਸਰ ਹਮਕ ਹਯੋ ਤੁ ਮੇਤਮੀਯ,
 ਨਹੀਂ ਗਰਜ਼ ਤੁਯਸੇ ਘਟਾਰ ਕੋਧੀ ਘੀਯ,
 ਉਠਾਯਾ ਤੁਨੇ ਮੁਯੇ ਕਧੁੰ ਹਯੋ ਯੋ ਮੇਹਯਾ,
 ਯਯਾ ਵਲਰ ਆਯਾ ਉਸਕੁ ਯੁਲਾ.

(ਵਲਰ ਦਾਪੀਲ ਹੋਤਾ ਹਯੋ.)

ਵਲਰ ਆਯਾ ਤੁੰ ਆਗੇ ਸਰ ਸੁਕਾਕਰ,
 ਨ ਕਧੁੰ ਤਲਵਾਰ ਤੇਯ ਅਪਯੀ ਉਠਾ ਕਰ.
 ਯੁਧ ਸਰਕੁ ਤੇਰੇ ਤਨਸੇ ਕੜੰ ਮਯੇ,
 ਯਯੁਕਕਾ ਆਤਸ਼ੇ ਗੁਰਸੇਮੇ ਫੁੰ ਮਯੇ.
 ਮੇਰੀ ਸਮਸੀਰਕੀ ਵੇਯ ਆਯਦਾਰੀ,
 (ਸਮਸੀਰ ਮਾਰਤਾ ਹਯੋ, ਵਲਰ ਜਾਪਮ ਬੁਕਾ ਦੇਤਾ ਹਯੋ.)
 ਸੰਯਾਲ ਅਯੇ ਦੁਸਰੇ ਹਮਲੇਕੀ ਯਾਗੀ.

(ਸ਼ੀਰਸੇ ਮਾਰਤਾ ਹਯੋ, ਆਪੀ ਬੁਕਾ ਦੇਤਾ ਹਯੋ.)

ਜਾਪਤਕ ਯੋਹ ਆਪੀਮੇ ਦਮ ਹਯੇ,
 ਆਯਾ ! ਫੁੰ ਦੀਵਾਨਾ ਅਜਾਪ ਸ਼ੀਰੋ ਗਮ ਹਯੋ.

ਗਯਲ.

(ਭੁਧਰ ਮਯੇ ਵੇਯੁੰ ਉਧਰ ਨਜ਼ਰਮੇ ਮੇਰਾ ਜੋ ਪੀਤਮ ਪੁਲੀਂ ਪੁਲੀਂ ਹਯੇ.—੨੪)
 ਵਲਰ-ਯੋਕ ਅਰਜ ਸੁਨ ਮੇਰੀ ਸਾਹਜਦੇ ਕੇ, ਜਨੇ ਆਲਮ ਪੁਲੀਂ ਪੁਲੀਂ ਹਯੇ;
 ਹਰਯੋਕੇ ਦੀਲਕੀ ਮੁਰਾਦੋ ਮਕਸਦ ਭਮੀਧ ਘਰਹਮ ਪੁਲੀਂ ਪੁਲੀਂ ਹਯੇ,
 ਤੁ ਨਵਪੇਲਾਲੇ ਅਮਨ ਹਯੇ ਮਹੇਕਾ ਤੁ ਜਵਾਬੇ ਅਨਯੁਮਨ ਹਯੋ ਮਹੇਕਾ
 ਮੁਯੇ ਅਜਾਪ ਹਯੇ ਤੁੰ ਕਧੁੰ ਗਾਪਾਪ ਹਯੇ,
 ਯੁਸ਼ੀਦਰਹੇ ਯੋਕਦਮ ਅਯੇ ਗੁੰਯੋਕੇ ਜੇਯਾਯੋ ਆਜ ਗੁਰਸੇਕੀ ਕਯਾ
 ਸਯਾਪ ਹਯੇ ਕੇ ਜਗਮੇ ਯੋਗਮ ਪੁਲੀਂ ਪੁਲੀਂ ਹਯੇ.
 ਸ਼ੇਹਰਕਾ ਤੁੰ ਯੁਲਵੇ ਅਨਯੁਮਨੇ ਹਯੇ ਮਹੇਕਾਕੇ ਉਸਕੀ ਮਯੋ ਰਾਹ ਤੁੰ;
 ਕੁਲਸਾ ਰਾਪ ਪੀਲਾ ਮੁਯਾਰਕ ਯਾਹਿਰ ਆਲਮ ਪੁਲੀਂ ਪੁਲੀਂ ਹਯੇ.

તું તાલે દીલકા મુજે જતા દે, ગમે આલમકા મુખખ ખતા દે,
કે ઉસકી મએ રાહ કુચ તીકાલુન્નો એસા બરહમ તુહીં તુહીં હયે.

ગજલ.

(“તરફકા હોતા હયે અપસાખી યુલનદામ કહી.”—એહ રાહ.)

શાહુજાદા.—આજ ચમકા યા મેરા તાલએ ખુશ કામ કહી,
દેને આઈથી પરી ખાખમે આરામ કહી.—આજ
અયસો અસરતકા મોહીઆ યાજો અમુખાખ મુજે,
વએસા હોવે મોહલમાં ન સરનજમ કહી.—આજ
હાય અપને મેરી ગરદનમે હમાયલ કરકે,
ખોસા લેતીયી વો મહેબતસેવો યુલફાંમ કહી.—આજ
ચાંદ કીસ ખુરજકી ગૌહર હયે તું કીસ ફુર્જકી હયે,
કુલ અગર હોવેતો યુલચનમે મીલે ફાંમ કહી.—આજ
ધુંડ લાવેગા ન ઉસકો તો કરંગા મયે કતલ,
ધુંડલા તાકે બચે જી મીલે ઇનઆમ કહી.—આજ

ગજલ.

(“લાલેખા સનમખરા.”—એહ રાહ.)

વજીર.—અયે યુલે બાગે ઇતરજ તું દીલમે અપને ગમ ન ખા,
અયે મેરે શેહરકો માહલકા દીલમે તું અપને ગમ ન ખા.—ટેક.
ખાખમે આકે જો પરી તુજકો બસદ કે કુંસગીરી.
કર ગાઇ અપને મુખતીલા દીલમે તું અપને ગમ ન ખા—અયે.
પરીએકે મુલક જાહગા કૌલ સે ધુંડકે લાહગા,
ઉસકુ મયે લાહગા મીલા દીલમે તું અપને ગમ ન ખા—અયે.
યુલસા તું બાગબાગ રહે સાદ રહે બા ફરાગ રહે,
પાવેગા તુ અપના મુદાઆ, દીલમે તું અપને ગમ ન ખા—અયે.
(ઉસકુ સાય લે જતા હયે.)

ਆਭ ਪਹਿਲਾ—ਪਰਛਾ ਦੂਸਰਾ.

ਸਾਹੁਕੀ ਫਰਿਆਰ.

ਗਯਲ.

(“ਅਗਰ ਮਯੇ ਆਗਯਾਂ ਛੋਤਾ.”—ਐਹ ਰਾਹ.)

ਰਾਮੀਰਾਗ ੨.—ਅਗਰ ਆਖਨਾਸਾ ਰਾਮ ਅਪਨਾ, ਸੀਕੰਦਰਕੋ ਦੀਆ ਦੋਤਾ,
 ਤੋਯੇ ਸਹੇਨਸਾਹ ਭੁਧੁਂ ਪ੍ਰਸਵੀਰ ਉਸੇ ਹਥੇਰਾਂ ਘਨਾਂ ਦੋਤਾ.
 ਸੁਆਧਤਕਾ ਹਥੇ ਘਾਨਾ ਹਥੇ, ਜਰਕਸਾਂ ਸਾਧ ਜਮਾਨਾ ਹਥੇ,
 ਨੋ ਪਾਤਾ ਗੰਯ ਕਾਹੜੇਸੇ ਤੋ ਐਕਦਮਥੇ ਭੁਤਾ ਦੋਤਾ.
 ਸੁਯਧਤਥੇ ਮੁਹਾਧਤਥੇ ਜਲਾਲਤ ਐਰ ਜੁਹੁਰਤਥੇ,
 ਅਗਰ ਅੰਗੇਸਯਾਂ ਛੋਤਾ ਤੋ ਐ ਉਸਕੋ ਭਗਾ ਦੋਤਾ.
 ਐ ਰੈਧਤ ਸਾਦ ਹਥੇ ਧਥੇ, ਐ ਮੁਫਕ ਆਯਾਦ ਹਥੇ ਧਥੇ,
 ਹਥੇ ਹਰਦਮ ਅਫਲਥੇ ਦੀਲਕਾ ਹਰਐਕਕਾ ਮੁਰਾਦ ਦੋਤਾ.
 ਐ ਅਖਨਾ ਮਛੇਲ ਰੈਸਨ ਹਥੇ, ਐ ਮੀਨਲਥੇ ਤਾਜ ਹਥੇ ਯੁਲਸਨ,
 ਐ ਹਥੇ ਜੁਲਵਾ ਰੈਸਨੀਕਾ ਰਾਤਕੋ ਦੀਨਸਾ ਘਨਾ ਦੋਤਾ.

(ਪਯਰ ਮਾਹਾਨਦੇਕੋ ਲੋਕੇ ਧਾਘੀਲ ਛੋਤਾ ਹਥੇ.)

ਐਤ.

ਸਾਹੁਨਦਾ.—ਕੌਨ ਦੀਲ ਮੇਰਾ ਲੇ ਗਯਾ ਆਖਸ਼ੋਸ਼,
 ਕੌਨ ਐ ਢਾਗ ਦੇ ਗਯਾ ਅਖਸ਼ੋਸ਼.
 ਕੀਥ ਪਰੀਨੇ ਕੀਯਾ ਦੇਵਾਨਾ ਹਯੇ.
 ਕਹੁ ਕੀਰਥੇ ਮਥੇ ਐਹ ਕੁਸਾਨਾ, ਛਾਧ ! ਛਾਧ !
 ਛਾਧ ! ਧੋ ਉਸਕੇ ਘਾਰੇ ਘਾਰੇ ਗਾਲ,
 ਸਾਧ ਯੁਲਾਥੇ ਥੇ ਉਸਕੇ ਨ੍ਧਾਰੇ ਘਾਲ.
 ਮੁਫਕ ਘੀਘਡੀ ਧੀ ਛੁਧ ਧੋ ਬੇਹਰੇਪਰ,
 ਧਾ ਥੇ ਉਡੇ ਨਾਗਨੋਨੇ, ਘੁਲੇ ਪਰ,

હાય ઉસ પરીકા અખ પાજી કાહાં,
 હયે પરેસતાં અલુપ જાઉ કાહાં,
 ઉસકી દુરકતમે આહ વ જરી હયે.
 મુશકીલ અખ જીંદગી હમારી હયે.

ગજલ.

(“સભામે દોસ્તો ઇદરકી આમદ આમદ હયે.”—એહ રાહ.)

વજીર.—હું મય શાહજાદેકો લાયા મેરા જી જનતા હયે,
 હયે પરીકા ઇસ્થે સાયા મેરા જી જનતા હયે.
 હયે જોર સમાયે નજીમી આર જરદાર હયે શાહ,
 આહીએ ઇનકો બુલાયા, મેરા જી જનતા હયે.
 તા આ ખતલાવે હમે પરીકા અખ, કુચ નાસો નીશાન,
 જીસને દીલ ઇસકા લુભાયા, મેરા જી જનતા હમ્મે.
 તખ્ત આર તાજકા વારીશ હયે વોહ સાહે આલમ,
 ઇસકા ગમ મુજકો ન ભાયાં મેરા જી જનતા હયે.

(નજીમી રમલ દેખકર કહેતા હયે.)

ગજલ

(“કીસી મસ્તકે આનેકી આરજી હયે.”—એહ રાહ.)

નજીમી.—તુમે જીસ પરીકી ગરજ જીસ્તજી હયે,
 સુનો વોહ મહકા નામ માહર હયે.— તુમે.
 પહાડ એક ખડા હયે પરસ્તાનમે આલી,
 વાંહાં દીલખુશ આબાદ ખુશખો રંગ હયે.— તુમે.
 મુકામ ઉસપરીકા વોહી હયે વ લેકીન,
 વીલેસમકા વાહા ખતર રખર હયે.— તુમે.
 હયે પહેલી મે આવીશકી બારીશકી સોજીસ,
 તો કુસરેમે દરીયા બરા રખર હયે.— તુમે.

પીછે તીસરેમે હયે લોહકે કાટે,
 તો ઔથેમે રાકસકા ગુમ દુખડુ હયે—
 હમ્મે ધનશાંકી મુશકીલ વાહાં તગ રસાઈ,
 મીસાસે હવાકી અખસ આરગુ હમ્મે—

૫મે.

૫મે.

ખેત.

(“વહ કોન હમ્મે જો તેરા દીલમે મુખતીલા નહી.”—એ રાહ.)

શાહુબાદા.—વાસ્તે જીસકે દીલ મુસતેરીય હયે,
 મીલના અખ ઉસ પરીકા મુશકીલ હયે.
 દીલ મેરા દામે ગમમે જલતા હયે,
 દરીઆ અખ આંખોશે ઉખલતા હયે.
 હાથશે સરમે ખાક દાલુંગા,
 પાંઉ વહેસતકે નીકાલુંગા.
 જીસ પરીકા હયે ધ્યાન આંખોમે,
 નાંખમે દંમ હયે, જાન આંખોમે.
 બખ મેરા અખ શો ગયા સદ હૈર,
 ખાખબી ખાખ હો ગયા સદ હૈર.
 ખેમત જાંદગીશે જીતા હું,
 દાગ ખાતા હું અરક પીતા હું.

મજલ.

(“વોહ કોન હમ્મે જો તેરા દીલમે મુખતીલા નહી.”—એ રાહ.)

શાહુ.—અથે ગુરે અસ્મ ઇતના તાઆસુખ ભલા નહી,
 ધુંડેસે મુદા કહો કીસકો મીલા નહી.
 આસાન હોગી સખીએ દીવાને મત ખનેહ,
 કીયા સરપે અપને વાલીદે મુશકીલ દુસરા નહી.
 ધુંડવાકે ઉસ પરીકા મીલાંબીંગા ગુજસે મરે,

દેતા હું ફાલ આવી બરોસા મેરા નહીં.

અમે પાસખાનો ધસકી ધસાવત કરો મુદમ,
ગફલત જો કીતો તુમસા કોઈ ના સંજ્ઞ નહીં.

(સખ જાતે હશે.)

જાળ પહેલા—પરદા તીસરા.

શાહાનશાહુકા દીવાનખાના.

(શાહજાદા ઔર એક નોકર ઘખીલ હોતા હશે.)

ગજલ.

(“આરે હસરત કબર તક દીલપે ખતકતા જાયગા.”—એહ રાહ.)

શાહાજાદા—આરે કુરકત ઉસ પરીરકા ખતકતા જાયગા,
ગુલસને ઉલફતમે ઉસકે સર પટકતા જાએગા.—આરે.

તીરે નીગાહ ઉસને ફેકા હો ગયા સીનેસે પાર,

કાંઈ તક ઇસ જખમકા દમાન ઝટકતા જાએગા.—આરે.

હાથ રખ લેતા હું મથે અપને જુગર પર ખારખાર,

કખતલમ એ ગુનથે નાલા ચમકતા જાએગા.—આરે

અએ નીમેખાંન લીખાસે અપના બદલકર મેશ અખ,

ઉસકે પરખત તકએ આસક સર પતકતા જાએગા.—આરે.

(નોકરસે લીખાસ બદલ કરતા હશે.)

ગર મેરા અરમાએ ઉસકો મએ ગીરખાં ચીરકર,

કાંઈપર આકર વો ગુલદમાન ઝટકતા જાએગા.—આરે.

(શાહજાદા ચલા જાતા હશે; શાહ ઘખીલ હોતા હશે, નીમેખાનો

શાહાજાદાકો ગાબરા હોકર છુટતા હશે.)

ગજલ.—પીલુ.

(“બાહર આઈદિ બરદે બાહર.”—એ રાહ.)

શાહા.—મેરા ખાર કાંહા યારે ગયા અલાહી અલા હયે,
 નીગેબાને એ તુમને કયા, કીયા અલાહી અલા હયે.
 તુમે તાકીદથી ઉસકી—નીગેબાનીકી કદ ગનથી,
 એ કયસી ગફલત ઐર એ કીયા—હુવા અલાહી અલા હયે—મે.
 મેહલકી રાસનીથી એ—મેરી આંખોકા તારા થા,
 અંધેરા હો ગયા અફશાય—સદા અલાહી અલા હયે.—મેરા.
 મેરી ઉમેદદે યુલગરકા વો—કુલ તાઆ થા,
 બુદાપેકા અસા થાવો—મેરા અલાહી અલા હયે.—મેરા.
 ગયા વો કીસ તરફકી સીતમ—કીસ જા કીસ ખીયાબાંમે,
 મીલેગા હાએ કબ ઉસકા પતા—અલાહી અલા હયે.—મેરા.
 (સખ જાતે હએ.)

બાબ પહેલા—પરદા ચાથા.

એક વીરાના જંગલ

સાહજાદા દાખીલ હોતા હયે)

(“અબખસે આયેથે સાકી સુનકે મયખાનેકો હમ.”—એહ રાહ.)

શાહાજાદા—મુઝે દાગે ધરક જુનુનને હયે બરગે સમયે જલા દીઆ,
 કે વતનસે અપને નીયાગાનોસે કીસી વલવલેને છોડા દીઆ—મુ.
 મએ કાંહાં એ ધુપએ રહે કાંહાં હયે કદમ કદમપે એ ખારે,
 હયે હરેક આંખેલે અબ લુહુ આંખોસે અપને બહા દીઆ—મુ.
 એ તપથ વ ધુપકી હયે ગજબ કોઆહાને તુફતા અબ,
 કે વેલકી હએ તહરાં તનકો વાંહાં સગે રહેને જલા દીઆ—મુ.

નહી ચલનેકો મુને પાળે હમ્મે નહી રેહનેકો મુને ઠામ હમ્મે,
 વો પરીને રેગકેખતસા અખ મુને ધસ જીહંશે મીટાં દીઆ-મુ.
 ગાયા રંજ હયે મુને ઐર અલમ નહી બુલા તીરખમેલી ધશે,
 મયેગમ ઉસકા ખાકે મરંગા અખ હયે ધસ્કને મુજકો મઝા દીઆ
 (જમીપે ગીરતા હયે ધતનેમે એક શીરીશતા નીકલ આતા હયે.)

ગજલ.

(ગયરત ન આધ પુજકો કુછ ચાર ખેશરમ.—એ રાહા.)

ફીરીશતા—કુચ ગમ ન આ ખોદાકા બહોત પુંજપે હયે કરમ,
 તસવીર હયે ઉસકે નામકી રખ વીરદ દંમ બદંમ.
 ફીયાદ તેરી મુનેકે હુવા મેહરખાન જો વોહ,
 અલાને દાલી મેહર મેરે દીલકો કર નરમ.
 આફરીદ દેવ જીનો પરી રોકસ ઐર તીલલસમ,
 રલ જાવે આકે તાખે હો ફરમા હોકે ખમ.
 દેતાં હું એક અસા મએ કરામતકા પુંજે,
 છોનિસે જીસકે કોહ બને કાહા ખેઅલમ.
 દુટંગ ધસ્સે મારે તીલસમ શાદ હો,
 મત ડરીઓ કીમીશ ખુદાકા બહોત હમ્મે કરમ.

(શીરીશતા અસા દેકે મયેબ હોતા હયે, ઐર શાહાજાદા જાતા હયે.)

બાબ પહેલા ખતમ.

બાબ દુસરા પરદા પહેલા.

પરેસ્તાન—માહાર પરીકા બાગ.

(માહાર પરી ઐર મહેલીઓ પરેસ્તાનકે ખીચ શેઝીર કરતી હયે.)

ગજલ.

(“મયખશે આયે હયે ઇસદંમ તુજકો સમજનેકો હમ.”—ઐરાહ.)

મહેલી—આઈ હયે ખીદમતમે તેદી બયારવી ગાનેકો હમ,
કરતી હયે ચોહોયે આપમમે તેરે સમજનેકો હમ.
મીસલે ખુશમે શેજશે કુસીકી ઉઘાયા યુલખદન,
ચલે ચમનમે શહેરકો આઈ હયે લેજનેકો હમ.
બુલબુને તુજકો મુખારકબાદી દેવે સુખોહકી,
લે ચલે યુલશનમે તુજકો યુલકે સરમાનેકો હમ.
લેતી હયે બાદે સખા ઐર નુરકા હયે અખ જીહુર,
આંખે કર માખાપકી રેશન હયે સમજનેકો હમ.

ગજલ.

(“કયા કમાન અખરને ઐક તીરે નેજરા મારા.”—ઐરાહ.)

શાહાનઘી—કયું ખોલાતી હો જીગર હયે મેરા પારા પારા,
ખાખમે દેખા ઐક માહાર હયે પારા પારા.
મીતવનોમે હયે સફાઇકી કે અહલા અહા,
ચમને દીલકો જલાયા જો નેજરા મારા.—કયું ખોલાતી.
યા વો ઇનસાન કે ખોદાવંદે માહો મહેર મેરા,
નુર દીખલાને ફલક પરશે ઉતરા તારા.—કયું ખોલાતી.
આદમીજાત મેરા હુત ગયા સખરે કરાર,
જીંદગી કરનેકો અખ કયા હયે સહારા ધારા.—કયું ખોલાતી,
શાહાનઘા વો યુલકામ યુલનઘામ હસીન,
જીમકી મુલકોકા શીરતા ફસા હયે મારા મારા.—કયું ખોલાતી

ਮਯਲ

ਸਾਹੇਲੀ.— ਹਕੀਕਤ ਆਪਣੀ ਹਮ ਤੁਮਧੇ ਧੁਯਰੀ ਐਕ ਸੁਰਤਕੀ,
 ਤੇ ਐਕ ਸਾਹਨਦੇ ਸਾਦੀ ਹੁਥ ਤੁਮ ਮਾਹੁਤੀਲਹਤਕੀ,
 ਹੁਵਾ ਆਸ਼ਕ ਪੋ ਤੁੰਯਪਰ ਐਮਰ ਤੁੰ ਆਸ਼ਕ ਹੁਥ ਉਸਪਰ,
 ਦੀਆਖ ਆਰਸੀ ਮਕਸਮਨੇ ਰਸੇ ਮਹੁਯਤਕੀ.
 ਪਤਨਕੁ ਓਤ ਐਮਰ ਮਾ ਆਪਸੇ ਮੋਹਿਓ ਮਾਤ ਕਰ ਆਐ,
 ਪੋ ਸਾਹਨਦਾਨੇ ਨੇਰ ਕੀ ਹਰ ਘਲਾ ਰਾਹੇ ਮੁਸੀਯਤਕੀ.
 ਯਾਹਾਂ ਤਕ ਆ ਪੋਹਿਓ ਆ ਤੋਤਕਰ ਆਰੇ ਵੀਲਿਸਮਕੋ,
 ਮੀਲ ਹੁਸੇ ਹਕੀਕਤ ਗਰਜ ਮੁਯ ਅਪਨੀ ਖਯਰਤਕੀ.
 ਤੇਰੇ ਵਾਲੀਦਨੇ ਸਾਦੀ ਤੇਰੀ ਕਰ ਦੀ ਉਸੇ ਯੁਸ਼ ਹੋਕਰ,
 ਜੁਯੁਮੀਸੇ ਮੁਕਰਰ ਕਰ ਆਆਮ ਯੁਸ਼ ਮੁਹਰਤਕੀ.
 (ਜਾਤੀ ਹਥੇ.)

ਆਖ ਦੁਸਰਾ—ਪਰਦਾ ਦੁਸਰਾ.

ਤੀਲਸ਼ ਮੇ ਪਰੇਸ਼ਤਾਂ.

(ਐ ਸੰਘੀ ਕੀਲਾਪੇ ਐਕ ਨਯਰਦਸਤ ਯੁਨ ਨੀਗਿਆਨੀ ਕਰਤਾ ਸ਼ੀਰਤਾ ਹਥੇ
 ਸਾਹਨਦਾ ਦਾਖੀਲ ਹੋਤਾ ਹਥੇ.)

ਮਯਲ

(“ਕਲਸ਼ੇ ਤੁ ਯੇਕਲ ਹੋ ਬਾਰ ਕਥਾ ਤੁਨੇ ਆਨਰ ਹਐ”— ਐਹ ਰਾਹ.)
 ਯੁਨ.— ਸਾਹਨਦੇ ਅਪੀ ਕੁਲ ਤੇਰਾ ਧੁਯੋਯਰ ਨਹੀਂ,
 ਪਾਖ ਕਰ ਨਾਪਲੇ ਨਵਾਨੀਸੇ ਧੁਯੋਯਰ ਨਹੀਂ,
 ਐ ਵੀਲਿਸਮਾਤ ਹਥੇ ਯੁਨੋ ਪਰੀਐਕਾ ਤੁੰ ਆਦਮਜਾਤ,
 ਯਾਹਾਂ ਕਦਮ ਰਖਨਾ ਤੇਰੇ ਹਕਮੇ ਸ਼ਯਵਾਰ ਨਹੀਂ.
 ਕਥੁੰ ਤੁਨੇ ਆਨੇ ਦੀਯਾ ਤੇਰੇ ਅਯੁਯੋਨੇ,

રાહા વતનમે તેરા મુસ્ક કોઈ ગંમખાર નહી.
 પીસકર ઘાંત નીકાલુંગા મથે આતા તેરા,
 નાના હલવાન કોઈ તુજશા મળેદાર નહી.
 હોગા ફાકાસે એ ફાકા અલી ખા બાવુંગા.
 વીનશનએ ખુ તેરા મુજશે કોઈ જીનહાર નહી

ગજલ.

(વોહી સહ.)

શાહાબાદા.—સરપે સુલેમાન નખી મેરા મદદગાર હયે,
 ઉસને હયે ભિન્ન મુજે વો મેરા સરદાર હયે.
 સખશો દેવો પરીજીન હયે બલા કૌન ચીજ,
 સખકે લીએ એ અશા સુરતે તલવાર હયે,
 હાયમે મેરી એ અખા સાએ કરામત હયે,
 પુટે તીલશાત સખ જુસ્શે એ હથીઆર હયે.
 લોકહે પરખતકો આનમે પાણી કરે,
 પાણીકો ફાની કરે ઇસમે એ સસાર હયે.
 રોકનેવાલા મુજે કોઈ નહી પર પુંજે,
 ફરમે જલાતા હું અખ દમમે તું ફીનાર હયે.
 પું મેરા ખુખાર થાં આનેકો તૈયાર થા,
 તેરશે ફર આઈ કો મુઝી અશા માર હયે.

(જીનકો અશા મારતા હયે, જીન ગીર પરતા હયે, આર તીલસમ પુટ
 બતા હયે, મુલસ્તાં તજર આતા હયે. ફુસરા જીન ચોકી કરતા હએ.)

ગજલ—ભયેરવી.

(“ અમર આ પુરકે સીરાઝી ”—એહ રાહ.)

જીન.—એ રાહે પુરખતર હય થા તુજ કીસવાર કીસારા,
 તીલેમાને જેહામે શાહાબાદે ક્યું કદમ મારા.

તમ્મજીય હમ્મે મુજે યે હાહમે તીલસ્માતે બહોત હામ્મેલ,
 ઉને કીસ તરેહ તોડ તુ આદમજાદ મેચારા.
 યે લામો દેવ જીત અફરીદ તેરે સખ ખુનકે ખાશિ,
 અચંબા હમ્મે ઉનોને રોક કર તુજકો નહી મારા.
 હુધ યાહાં તગ રસાઈ કીસ તરેહ તુ મુજકો રાશન કર,
 દરખશંદા નજર આતા હમ્મે તેરે બખકા તારા.

ગજલ.

(ધશોકામે તેરે કોહુ ગમ.—એહ રાહ.)

સાહુજાદા—દાગે શીરાફકે ધરકને, મુજકો દીઆ જો હો શો હો,
 સમ અસા મયને હાયમે, સરપે લીઆ જો હો શો હો.
 હયે જો શુભેમાનવર, ઉનકી મદદસે મેઅતર,
 રાહુ તીલસ્મ મમ્મેને સખ નીરત કીયા જો હો શો હો.
 આસકે મહેલકા હું મયે, રાનીપે મુખતીલા હું મયે,
 જામે મહેબ્બત ઉસકા, મયને પીઆ જો હો શો હો.
 આ દેવ પરીસે તું મીલા, મહલા તેરા કરે બલા,
 હાલ ગમો આલમ ખયાં, મયને કીયા જો હો શો હો.
 (જીત અંદર જાકે પરો માહરકો ખોલા લાતા હયે.)

ગજલ.

(“નામ જાનેકા ન લે યાર મે મરજાગી.”—એ રાહ.)

મહારૂપરી—પુરસીશે હાલ વીશિ તેરે ન ગુજર જાગી,
 ન ઇદર જાગી મયે આર ન ઉદર જાગી.
 યાંહાં તલક પોંહોંઆ હયે રસ્તોંકા તીલસ્માંતકો તોડ,
 તું બતાવેગા સખખ ઇશકતો ધર જાગી.
 કીસ કરામતસે હુવા પાર, ઉડા રંજો ગોખાર,

હવે તાઆજુબ જો મીઠીની એ ખખર જાગી.
કીસકી ઉલટતકી હવા ખીંચ લાઇ હવે હાં તક,
કેહેકે અબ સોડકે ખુલે હવે પર જાગી.

ગજલ.

(“જમ તલમ હો જીંદગાની યાદે ધલાહી કીજીએ.”—એહ રાહ.)

શાહુજાદા.—૩૫ ઇંદર અથે નવ ખુલે ચુલખર શાહી કીજીએ,

હવે બથાને ગાલબા ઇસપર કમાઇ કીજીએ—૩૫૦

ખાખમે દેખીથી એક સખ આંદસે સુરત તેરી,

દેખ જીસકો ૩૫ન મુએ નુરે માહી કીજીએ.—૩૫૦

થી એહી સુરત એહી ચીતવન એહી નાજો નયાજ,

અકલકો કયું કરે જુલા મનજીએ રાહી કીજીએ.—૩૫૦

ખતકે દીવાના મયે નીકલા બાહદશાહત છોડકે,

આપસે કમતક બથાં રાહકી તખાઇ કીજીએ.—૩૫૦

જમ હવા દરમુતદા બેહદ મીલ ગયા એક ખીદરે રાહ,

એક અસા ઉસને દીવા સુકરે ધલાહી કીજીએ.—૩૫૦

સખ તીલસમાત ઇસકી કરામતસે મીટ પોંહાંચા યાહાં.

મુજબે મહેર અબ અબ ચેરાગે ચસ્મ શાહી કીજીએ—૩૫૦

(શાહ દાખીલ હોતા હયે.)

ગજલ.

શાહુ.—મીસલે ખુલખુલ કીસ લીએ આયા તું યાંહાં દીવાને ચાર,

હવે બની આદમકે સહેજદે હસીને ખુલોજર.—મીસલે૦

રહેમ હવે ઇફરીદ હવે જીન દેવકે લાખો તીલસમાત,

એ અજબ કયું બચકે આયા ઉનસે તું અથે નામદાર.—મીસલે૦

ખસતી આદમકી કાંહાં ચુલસન પરેસ્તાં કાહાં,

મશરેબકો મગરીબકી ફરી ફરેસરે તલપારે આર.—મીસલે૦

મતલબ ધસ જા તેરે આનેકા કસા હમે ખતલા મુજે,
જાત જાનેકા ન રખા ખોડ તુને જીતહાર—માસલો

ગજલ.

(“અગર યું તું દીલકુ મતાતી રહેગી.”—એ રાહ.)

સાહુજાદા—અગર આપકુ ગૈર મેરી રહેગી,
તો અબ માત મુજકો ન ગેરી રહેગી.
જો મહેનદી હવે આપકી માહવઝેકર,
સદા જસકે હસમતશે સરી રહેગી.
હુવા મયે ઉસ્શે ખાખમે દેખ આપક,
સદા દીલપે ઉમ ગમકી દેરી રહેગી.
મયે ઉસકે બીચે આપા મહેનત ઉઠાકર,
હરઝેક હુર ખન ઉસકી ચેરી રહેગી.
ઉસ્શે અગર મેયા કરદાંગે મેરા,
તો હરગીજ ન શારજન મેરી રહેગી.

(બોલી રાહ.)

સાહુજાદી—જો સાહાદીકી ખાત ઉશ મેરી રહેગી,
તો ફર કૌલકી ખાત તેરી રહેગી.
જો સાહુજાદા મપનેમે દેખાયા મયેને,
ઝેહી હવે યાહાં ઉસકી દેરી રહેગી.
કહા હાલઝે તખ દીઆ કૌલ તુમને,
કે નીમખત ધસીશહી તેરી રહેગી.
શા અબ ખીયા કરદા તો દીલસાદ રહેગી,
નહીતો મુસીખત ઝે પેરી રહેગી.

ਕਰੋਗੇ ਤੇ ਅਹੁਸ਼ਨ ਹਰ ਖੁਲ੍ਹੇ ਥਾਹਾ,
 ਤੇ ਮਥਨੁਨ ਦਾਸ ਤੇ ਗੇਰੀ ਰਹੇਗੀ.

(ਥਾਹਾ ਦੇ ਜੋਤੀ ਸਾਦੀ ਕਰ ਦੇਸੀ ਹੋ.)

ਮਥਲ—ਆਸਾਵਰੀ.

(ਐਕੇ ਫੁਲੀਥੀ ਲਯਲੀ—ਐਹ ੨੬.)

ਸਭ.—ਆਜ ਸਾਦੀ ਕੀਯਾ ਹਰਸੁ ਬੰਦਾ,
 ਮੀਲਕੇ ਗਾਵੇ ਮੁਖਾਰਕਯਾਦ ਅਹਮ.
 ਮੀਲਾ ਫੁਲ ਆਦਮੀਨਦਰੀ ਮਾਹਾਨਕਾ,
 ਮੀਲਕੇ ਗਾਵੇ ਮੁਖਾਰਕਯਾਦ ਅਹਮ.
 ਥਾਹਾਨਦੀ ਐਕ ਪਰੀਯੋਤੀ ਮਾਹਾਨਪੀਨ,
 ਥਾਹਾਨਦਾ ਐਕ ਚਨਥਾਕ ਵੇ ਹਸੀਨ,
 ਮੀਲਕੇ ਗਾਵੇ ਮੁਖਾਰਕਯਾਦ ਅਹਮ.

ਤਮਾਸ਼ਾ ਯਤਨ ਥੁਕ.

સુચના.

આમ્મિ ચોપડી નીચના ક્રિયાણુપરથી મલશે.

કોટમાં—ખતરોટમાં ચાપુરજી કરામજી માદનની દુકાનેથી.

ધોબીતલાવપર—એરચશા કરાણીની કમપની.

કાલખાદેવીપર—શરીઆરજી હોરમચજી જુઝેલર તથા હંધરદાસ
લાઇખરીમાંથી તથા ગોપાલ નારાયણની ક્રમપનીમાંથી.

પાયધોની—કોલસામોદલાનાં નાકાપર જુમખાખાનાની આમે મર-
હુમ કાજી ઇમરાહીમના ખામ્મોની દુકાનપરથી.

ભીંડીખજાર—તવાખની મચજીદની આમે હાજીમુલા નુરદીનખીન
જવાખાતની દુકાનેથી મલશે.

